

Érdekes tárgyalások az ipartestületi jelölések körül

Körmendy Máttyás visszalépett?

(A Délmagyarország munkatársától.) Mozgalmas nap volt pénteken az ipartestületben. Egész nap tárgyalások folytak a jelölésekkel kapcsolatban, amelyeknek nem egy érdekes momentuma volt. Az izgalmak délelőtti 10 órakor kezdődtek, amikorra értekezletet hívtak össze az ipartestületbe a mostani rezsim emberei számára.

Az értekezletre megjelenteket meglepetéssel várták. Körmendy Máttyás ugyanis levelet küldött, amelyben arra kéri barátait, hogy a jelölésnél tekintsenek el az ő személyétől, mivel látja, hogy a hangulat ellene fordult és nem akarja, hogy az iparosság miatta pártokra szakadjon. Az értekezlet résztvevői azonban nem hitték, hogy Körmendy komolyan vissza akar vonulni, mire heves vita indult meg. Az értekezlet végül is úgy határozott, hogy a megváltozott körülményekre való tekintettel — egyezkedni próbál az ellenzékkel. Hattagu bizottságot küldöttek ki azzal a rendeltetéssel, hogy sürgősen tárgyaljon az ellenpárt embereivel.

A pénteken délután megtartott tanácskozás azonban eredménytelenül végződött. A délelőtti még teljesen reménytelen tábor délután már

kövelelésekkel lépett fel és a mai rezsim hívei részére akarta a vezetőségi helyeket biztosítani. Ez a tábor különösen arról nem akart hallani, hogy szociáldemokraták is helyet kapjanak a vezetőségben. Másfélórás vita után az ellenzéki delegátusok otthagyták az értekezletet és ekkor kiderült, hogy a »hivatalos párt« hívei sincsenek már egy véleményen, sőt igen éles ellentét választja el őket egymástól. Azt azonban elhatározták, hogy szombaton délelőtti háromtagú bizottság megy az ügyészségre, hogy informálódjon az iránt, hogy diffamáló cselekmény-e az, amiért Gombos István ellen bűnügyi eljárást indítottak. Miután pedig megegyezni nem tudtak, kimondták, hogy az értekezlet szombat délelőtti 10 órakor folytatják, amikor meg fogják ejteni a jelöléseket.

Este 8 órakor Rácz Antal pártjának végrehajtó bizottsága tartott értekezletet. Itt beszámoltak a délutáni tárgyalásokról, amit az értekezlet azzal vett tudomásul, hogy most már semmiféle együttes tanácskozásról nem lehet szó és senkisémet folytathat tárgyalásokat az ellenpárttal. A helyzet az, hogy a Rácz Antal elnökségével összeállított ellenzéki lista győzelme nem lehet kétséges.

A városkörüli feketeföldek tagosítását tervezi a szegedi földmérési felügyelőség főnöke

Boódor Sándor műszaki főtanácsos a tagosítási eljárásról és várható hasznáról

(A Délmagyarország munkatársától.) A mai magyar közgazdasági és politikai élet legfontosabb problémája kétségtelenül a mezőgazdasági válság megoldásának kérdése, amely annál égetőbb lesz, minél tovább halogatják. Ez a probléma ébresztette fel a Szeged körzetében elterülő magánbirtokok tagosításának régóta megvalósításra váró tervét is. A mezőgazdasági szakértők már régóta rájöttek arra az igazságra, hogy a termelés eredménye nagyrésztben a földbirtok alakjától és helyzetétől is függ. Aki rápillant például a városkörüli feketeföldek birtokrajzára, az megállapíthatja, hogy a föld jelenlegi tagozódása ésszerűtlen, már nem igen lehetne. Keskeny, hosszasan elnyúló parcellák sorakoznak egymás mellé minden rendszer nélkül, ami a művelést nagyon megnehezíti és meg is drágítja.

Boódor Sándor műszaki főtanácsos, a szegedi állami földmérési felügyelőség hivatalfőnöke nagy agilitással készíti elő a mozgalmat, amelynek célja a városkörüli feketék új tagosításának mielőbbi keresztülvitele. Rengeteg térképet, tagosítási tervet dolgozott ki és már sikerült annyira előkészítenie mindent, hogy a tagosítási eljárás megindításának komolyabb akadálya nincs.

A Délmagyarország munkatársa előtt Boódor műszaki főtanácsos a következőket mondotta erről a kérdéssről:

— A tagosítás elsősorban gazdasági, másodszorban jogi és műszaki eljárás, amelyben az a felfogás érvényesül, hogy a munkaerő kihasználhatósága és a termelési költség szempontjából a birtok alakja különösen fontos. A mezőgazdaság mai szomorú helyzetében, amikor minden talpalattnyi területnek célszerű, helyes jövedelmező kihasználása fokozottan szükséges, nem gazdálkodhatunk úgy, mint ősapáink, mert a haladó élet elpusztít bennünket: elsoványodunk. Ez a művelés a föld tökéletességét támadta meg, mert annak hozadékából megélni lehetetlen. Ezen az alapon változtatni kell és lehet. Ennek megszüntetésére hivatott a tagosítás.

— A tagosítás, vagy helyesebben birtokrendezés az 1836. évi urbéri törvények hatása alatt kezdődött. A törvények a legelőket elkülönítést és a határok rendbeszerését, ha nem is kötelezően, de mégis elrendelte és ezzel az okserű gazdaságra vezető tagosítás alapját céltudatosan is megvetette.

— A tagosítás két részből áll: közigazgatási és

bírói eljárásból. A bírói eljárás csak akkor indulhat meg, ha a közigazgatási eljárás befejezése után a földművelésügyi miniszter, az állandó gazdasági szakbizottság véleménye alapján meghozta határozatát, amely szerint a tagosítani kért területen a tagosítás hasznos és célszerűen keresztülvihető.

A közigazgatási eljárás úgy indul meg, hogy a tagosítandó területen bármelyik telekkönyvi és tényleges tulajdonos a hasznosság és célszerűség kimondása iránt az illetékes törvényszék útján a földművelésügyi miniszterhez kérvényt terjeszt elő.

— E kérvény alapján a földművelésügyi miniszter utasítja a földmérési felügyelőséget, hogy részletes jelentést terjesszen elő. Ezután a földművelésügyi miniszter helyszíni tárgyalásra bizottságot rendel ki. A bizottság tárgyalást tart, melynek keretében a tagosítandó határrészt is bejárja. Megállapítja a tagosítandó területekre vonatkozó adatokat, amelyekről jegyzőkönyvet vesz fel és azt a földművelésügyi miniszter elé terjeszti. Ennek a jegyzőkönyvnek az alapján hozza meg határozatát a földművelésügyi miniszter. A bizottság a tagosítás várható holdankénti költségét és időtartamát is megállapítja. Szegeden ez a holdankénti összköltség 18—22 pengő lesz, amelyet nem egyszerre, hanem a munkálatok előrehaladásához képest a törvényszék rendeletére 8—10 részletben 2—3 év alatt kell közadók módjára lefizetni.

— A földművelésügyi miniszter határozatával a közigazgatási eljárás befejeződik. A földművelésügyi miniszter határozatának keltétől számított öt éven belül, bármely birtokos kérheti a törvényszéktől a tagosítás megengedését. A kérelem tárgyalására a törvényszék határnapot tűz ki és arra a tagosító érdekeltiséget meghívja. A város földadónyilvántartási hivatala a földadókataszteri adatok alapján szavazási lajstromot készít. A kitűzött tárgyaláson a bíró az érdekeltet meghallgatja, szavazataikat a lajstromba bevezeti és megállapítja, hogy a tagosítás elrendelésének előfeltételei megvannak-e. Ha a földművelésügyi miniszter határozata a tagosítást hasznosnak és célszerűnek minősíti, ekkor a tárgyalásra szabályszerűen megidézték, de meg nem jelent feleket úgy tekintik, mint akik a tagosításba beleegyeznek, ellenben, ha a határozat szerint a tagosítás nem hasznos és nem célszerű, úgy tekintendők, mint akik a tagosítást ellenzik. A felek nyilatkozata, szavazata és egyéb beszerzett adatok alapján a törvényszék ítéletet hoz a tagosítás megengedhetősége felől. Az ítélet az táblához fellebbezhető. A megengedhetőségi ítélet alapja: hogy a tagosítás hasznosnak és célszerűnek legyen kimondva és az, hogy a tagosítást kívánók birtoka a tagosi-

ZEISS SZEMÜVEGET
Kárász ucca 3.
Okulárium, Kellernél.

landó terület egynegyedét tegye ki.

— Ha a megengedhetőség felől hozott határozat jogerőre emelkedett, a törvényszék megkeresésére a 22. földmérési felügyelőség gondoskodik a szükséges alaptérképek és háromszögelési adatok előállításáról. Ezután az előmunkálatok megkezdésére az eljáró bíró határnapot tűz ki, melyen megalakulnak a képviselői csoportok. Ugyanekkor választják meg a földmérőt is. A törvényszék ezután a határbejárásra határnapot tűz ki.

— Mikor a tagosítandó terület határát bizottságilag pontosan megállapították, a földmérő hozzáfoghat a tényleges állapot felvételéhez, majd megindul az osztályozási és becslési eljárás.

— Az osztályozást és becslést az eljáró bíró személyes vezetésével egy szakértő bizottság végzi, melynek elnökét a földművelésügyi miniszter jelöli ki, egy-egy rendes és póttagját pedig az érdekes csoportok választják. Parcelláról-parcellára járva, mindegyik földrészletnek bizottságilag megállapítják az osztályát. Hosszadalmas, kényes munka, mert itt dől el tulajdonképpen minden birtokos valóságos vagyoni állása. Az osztályozás és becslés adatai alapján a földmérő kiszámítja minden egyes tulajdonos birtokának becsértékét, amelyet az állami földmérés felülvizsgál. Ezzel az eljárással minden birtokos vagyoni állapotát becsértékben állapítják meg, mely az új tag kihasításának alapjául szolgál. Minden birtokos a részére megállapított becsértéknek megfelelő területet kap a tagosítás során, mely aztán a kiosztás helyének minősége szerint lehet több is, de lehet kevesebb is az eredeti kataszteri területnél, értékben azonban azzal tökéletesen azonos.

— Az érdeklő tagosításon a bíró lehetőleg egyességet kísérel meg. Gyakorlati tapasztalásból állítható, hogy 10 tagosításnál legfeljebb egynél kell ítéletet hozni. Elhelyezkedésnél összekerülhetnek egy család több rokonsági tagja, különösen ott, ahol a birtokok későbbi egyesítése várható. Rendszerint a családok, barátok már a munkálatok alatt előre meg szoktak egyezni, hogy hova kerüljenek, mert azt úgy is belátják, hogy egy helyre mindenki nem kerülhet. Fő elv az, hogy minél kisebb a birtok, annál közelebb legyen elhelyezve a tulajdonos lakóhelyéhez. Ha az egyesítés nem sikerül, akkor azokra a pontokra a bíró ítéletet hoz, de ez az ítélet az egyességi megállapodásokat nem érinti. Ezek után szemléltető kép gyanánt mondjuk, hogy például Nagy Pálnak volt 23 darabban, különféle helyeken elszórtan, 40 hold földje. A tagosítás folytán egy tagban kapja meg vagyonát, amelyik lesz becs szerint 38 hold, vagy 45 hold. A gazdasági művelés olcsóbbodása következtében a tagosítás költségei már az első évben nagyobbára megtérülnek.

— Ha Kiskundorozsma község tagosításra ugyancsak megérett területei is tagosítás alá kerülnek, a kettős birtokosok földjei a községi határvonalon egymás mellett lennének kiadhatók, ami a kettős birtokosság érdekeit szintén kiválóan szolgálja, amennyiben, csak a községi határvonal által elválasztott, de egybe művelhető tagban gazdálkodhatna.

— Kíváncsnak látszik a tagosítás a szomszédos Makó, Kübekháza, Szőreg, Öszentiván, Algyő községekben és valószínűleg egyéb helyeken is, ahol a tanyarendszer még nem fejlődött ki.

— Az érdekelt gazdák tehát személyesen vesznek részt a tagosítás munkálataiban s különösen annak legfontosabb részét, az osztályozást és becslést teljesen maguk végzik a törvényszék vezetésével és a gazdasági szakértő irányítása mellett, úgy, hogy akaratuk ellenére nem történhetik semmi.

— Megnyugodhatik minden érdekelt magyar gazda — fejezte be Boódor főtanácsos —, hogy bizalmatlanságra oka nincsen s a tagosításból csak a gazdáknak és Szeged városának lenne haszna, amennyiben nagyszámu elaprózott, gazdaságilag nehezen kezelhető, jól ki sem használható birtokdarabok helyett belterjes gazdaságot űző, tanyásbirtokok egész sora foglalhatna helyet a »fekete földekben«, amelyek jövedelmezősége a mai rossz állapotokat csak egy letűnt idő rossz emlékének, rossz álmának tűntetné fel s biztos alapot nyújtana a gazdasági jólét kifejlődésére.

Herceg Esterházy sonkák, felvágottak
Schlesinger fűszer- és csemegüzletében
Kigyó ucca 1.
Állandóan friss áruk nagy választékban.